

EURÓPAI ADATVÉDELMI BIZTOS

Az európai adatvédelmi biztos véleményének összefoglalója az uniós polgárok személyazonosító igazolványai és más okmányok biztonságának megerősítéséről szóló rendeletjavaslatról

(A vélemény teljes szövege angol, francia és német nyelven megtalálható az európai adatvédelmi biztos honlapján: www.edps.europa.eu)

(2018/C 338/12)

Ez a vélemény felvázolja az európai adatvédelmi biztos álláspontját az uniós polgárok személyazonosító igazolványai és a szabad mozgás jogával élő uniós polgárok és azok családtagjai részére kiállított tartózkodási okmányok biztonságának megerősítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletjavaslatról.

Ebben az összefüggésben az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a Bizottság egyértelműen úgy döntött, hogy a javaslat szabad mozgásra vonatkozó szempontjait helyezi előtérbe, és a biztonsággal kapcsolatos célkitűzést ennek velejárájaként kezeli. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy ez hatással lehet a javaslat elemeinek szükségességére és arányosságára vonatkozó elemzésre.

Az európai adatvédelmi biztos támogatja az Európai Bizottság azon célkitűzését, hogy javítsa a személyi igazolványokra és a tartózkodási okmányokra vonatkozó biztonsági előírásokat, hozzájárulva ezzel az Unió egészének biztonságához. Ugyanakkor az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy ebben az összefüggésben a javaslat nem indokolja kellőképpen a kétféle biometrikus adat (arcképmás és ujjnyomatok) kezelésének szükségességét, miközben a meghatározott célok kevésbé tolaakodó megközelítéssel is elérhetők.

Az EU jogi kerete, valamint a korszerűsített 108. sz. egyezmény keretei között a biometrikus adatok különleges adatoknak minősülnek, és különleges védelem alatt állnak. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy a javaslat alapján kezelt arcképmások és ujjnyomatok egyértelműen a különlegesadat-kategóriába tartoznak.

Továbbá az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslat széles körű hatással lesz 370 millió uniós polgárra, potenciálisan az Unió lakosságának 85 %-át kötelezve ujjnyomatadásra. Ez a széles kör, a kezelt, nagyon különleges adatokkal kombinálva (arcképmások ujjnyomatokkal) szigorú szükségességi vizsgálat szerint alapos vizsgálatot igényel.

Az európai adatvédelmi biztos továbbá elismeri, hogy a személyazonosító igazolványok és az útlevelek közötti különbségek miatt a személyazonosító igazolványokhoz és útlevekhez megfelelőnek ítélt biztonsági elemek bevezetése nem történhet automatikusan, hanem megfontolást és alapos elemzést igényel.

Továbbá az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja, hogy a szóban forgó kezelésre az általános adatvédelmi rendelet⁽¹⁾ 35. cikkének (10) bekezdése alkalmazandó. Ebben az összefüggésben az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslatot kísérő hatásvizsgálat látszólag nem támogatja a Bizottság által választott szakpolitikai alternatívát, azaz a személyazonosító igazolványokon (és a tartózkodási okmányokon) az arcképmások és ujjnyomatok kötelező bevezetését. Következésképpen a javaslatot kísérő hatásvizsgálat nem tekinthető elegendőnek az általános adatvédelmi rendelet 35. cikke (10) bekezdésének való megfelelés céljából. Ezért az európai adatvédelmi biztos javasolja, hogy ebben az összefüggésben értékeljék újra a biometrikus adatok (arcképmások ujjnyomatokkal kombinálva) kezelésének szükségességét és arányosságát.

Ezenkívül a javaslatnak explicit módon biztosítékot kell nyújtania a nemzeti daktiloszkópiái adatbázisokat létrehozó tagállamok ellen a javaslat végrehajtása keretében. A javaslatnak tartalmaznia kell egy olyan rendelkezést, amely kifejezetten kimondja, hogy az ebben az összefüggésben kezelt biometrikus adatokat a chipre való felvételük után azonnal törölni kell, és azokat a javaslatban kifejezetten meghatározott céloktól eltérő célokra nem lehet tovább kezelni.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet), HL L 119., 2016.5.4., 1. o.

Az európai adatvédelmi biztos megérti, hogy a biometrikus adatok felhasználását törvényes, család elleni intézkedésnek lehet tekinteni, de a javaslat nem indokolja kétféle biometrikus adat tárolásának szükségességét az abban meghatározott célokra. Az egyik megfontolandó lehetőség az alkalmazott biometrikus adatok egyfélére való korlátozása (például kizárólag az arcképmásra).

Ezenkívül az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy megérti, hogy az ujjnyomatképek tárolása növeli az interoperabilitást, ugyanakkor növeli a kezelt biometrikus adatok mennyiségét és a személyes adatok megsértése esetén a hasonmással való visszaélés kockázatát. Így az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy az okmányok csipjén tárolt ujjnyomatadatokat minuciákra vagy mintákra, azaz az ujjnyomatképből kivont jellemzők egy részhalmazára korlátozzák.

Végezetül, figyelembe véve a fent említett javaslat széles körét és lehetséges hatásait, az európai adatvédelmi biztos javasolja a 14 éves korhatár megállapítását a gyermekek javaslat szerinti ujjnyomatgyűjtése tekintetében, az egyéb uniós jogszabályokkal összhangban.

1. BEVEZETÉS ÉS HÁTTÉR

2018. április 17-én az Európai Bizottság (a továbbiakban: *a Bizottság*) javaslatot terjesztett elő az uniós polgárok személyazonosító igazolványai és a szabad mozgás jogával élő uniós polgárok és azok családtagjai részére kiállított tartózkodási okmányok biztonságának megerősítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, amelynek célja az uniós polgárok személyazonosító igazolványaival és a nem uniós polgár családtagjai tartózkodási okmányaival (a továbbiakban: *a javaslat*) kapcsolatos biztonsági elemek javítása.
- Ez a rendeletjavaslat része *az úti okmányokkal való visszaéléssel szembeni európai reagálás megerősítésére* irányuló, 2016. decemberi cselekvési tervnek (a továbbiakban: *2016. decemberi cselekvési terv*) ⁽²⁾, amelyben a Bizottság meghatározta az okmányok (ideértve a személyazonosító igazolványokat és a tartózkodási okmányokat is) biztonságára irányuló intézkedéseket az Európában nemrégiben elkövetett terrorista támadásokkal összefüggésben.
- A személyazonosító igazolványok adminisztratív és kereskedelmi célból fontos szerepet játszanak a személyek azonosításának biztosításában, amit a Bizottság 2016. szeptember 14-i közleményében ki is emelt: „*Fokozott biztonság a mobilitás korában: a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos információcsere javítása és a külső határok megerősítése*” ⁽³⁾. Ezen dokumentumok biztonsága javításának szükségességét a 2017-es „Jelentés az uniós polgárságról” is kiemelte.
- Az európai adatvédelmi biztos küldetésének része, hogy tanácsot adjon a Bizottság szolgálatának az új jogszabályi javaslatok megfogalmazásához az adatvédelmi vonatkozásokkal kapcsolatban.
- Az európai adatvédelmi biztos üdvözlöi, hogy nem hivatalos módon már konzultált az Európai Bizottsággal a javaslat-tervezetről, és lehetőséget kapott arra, hogy az adatvédelmi szempontokat is figyelembe vegye.

7. KÖVETKEZTETÉSEK

Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a Bizottság egyértelműen úgy döntött, hogy a javaslat szabad mozgásra vonatkozó szempontjait helyezi előtérbe, és a biztonsággal kapcsolatos célkitűzést ennek velejárájaként kezeli. Az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy ez hatással lehet a javaslat elemeinek szükségességére és arányosságára vonatkozó elemzésre.

Az európai adatvédelmi biztos támogatja az Európai Bizottság azon célkitűzését, hogy javítsa a személyi igazolványokra és a tartózkodási okmányokra vonatkozó biztonsági előírásokat, hozzájárulva ezzel az Unió egészének biztonságához. Ugyanakkor az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy ebben az összefüggésben a javaslat nem indokolja kellőképpen a kétféle biometrikus adat (arcképmás és ujjnyomatok) kezelésének szükségességét, miközben a meghatározott célok kevésbé tolaakodó megközelítéssel is elérhetők.

Az EU jogi kerete, valamint a korszerűsített 108. sz. egyezmény keretei között a biometrikus adatok különleges adatoknak minősülnek, és különleges védelem alatt állnak. Az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy a javaslat alapján kezelt arcképmások és ujjnyomatok egyértelműen a különlegesadat-kategóriába tartoznak.

⁽¹⁾ Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete (2018. április 17.) az uniós polgárok személyazonosító igazolványai és a szabad mozgás jogával élő uniós polgárok és azok családtagjai részére kiállított tartózkodási okmányok biztonságának megerősítéséről, COM(2018) 212 final, 2018/0104(COD)

⁽²⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak (2016. december 8): *Az úti okmányokkal való visszaéléssel szembeni európai reagálás megerősítésére irányuló cselekvési terv*, COM(2016) 790 final

⁽³⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak és a Tanácsnak „*Fokozott biztonság a mobilitás korában: a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos információcsere javítása és a külső határok megerősítése*”, COM(2016) 602 final.

Továbbá az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslat széles körű hatással lesz 370 millió uniós polgárra, potenciálisan az Unió lakosságának 85 %-át kötelezve ujjnyomatadásra. Ez a széles kör, a kezelt, nagyon különleges adatokkal kombinálva (arcképmások ujjnyomatokkal) szigorú szükségességi vizsgálat szerint alapos vizsgálatot igényel.

Az európai adatvédelmi biztos továbbá elismeri, hogy a személyazonosító igazolványok és az útlevelek közötti különbségek miatt a személyazonosító igazolványokhoz és útlevekhez megfelelőnek ítélt biztonsági elemek bevezetése nem történhet automatikusan, hanem megfontolást és alapos elemzést igényel.

Ezenkívül az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja, hogy a szóban forgó kezelésre az általános adatvédelmi rendelet 35. cikkének (10) bekezdése alkalmazandó. Ebben az összefüggésben az európai adatvédelmi biztos megjegyzi, hogy a javaslatot kísérő hatásvizsgálat látszólag nem támogatja a Bizottság által választott szakpolitikai alternatívát, azaz a személyazonosító igazolványokon (és a tartózkodási okmányokon) az arcképmások és ujjnyomatok kötelező bevezetését. Következésképpen a javaslatot kísérő hatásvizsgálat nem tekinthető elegendőnek az általános adatvédelmi rendelet 35. cikke (10) bekezdésének való megfelelés céljából. Ezért az európai adatvédelmi biztos javasolja, hogy ebben az összefüggésben értékeljék újra a biometrikus adatok (arcképmások ujjnyomatokkal kombinálva) kezelésének szükségességét és arányosságát.

Ezenkívül a javaslatnak explicit módon biztosítékot kell nyújtania a nemzeti daktiloszkópiai adatbázisokat létrehozó tagállamok ellen a javaslat végrehajtása keretében. A javaslatnak tartalmaznia kell egy olyan rendelkezést, amely kifejezetten kimondja, hogy az ebben az összefüggésben kezelt biometrikus adatokat a chipre való felvételük után azonnal törölni kell, és azokat a javaslatban kifejezetten meghatározott céloktól eltérő célokra nem lehet tovább kezelni.

Az európai adatvédelmi biztos megérti, hogy a biometrikus adatok felhasználását törvényes, csalás elleni intézkedésnek lehet tekinteni, de a javaslat nem indokolja kétféle biometrikus adat tárolásának szükségességét az abban meghatározott célokra. Az egyik megfontolandó lehetőség az alkalmazott biometrikus adatok egyfélére való korlátozása (például kizárólag az arcképmásra).

Ezenkívül az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy megérti, hogy az ujjnyomatképek tárolása növeli az interoperabilitást, ugyanakkor növeli a kezelt biometrikus adatok mennyiségét és a személyes adatok megsértése esetén a hasonmással való visszaélés kockázatát. Így az európai adatvédelmi biztos azt javasolja, hogy az okmányok chipjén tárolt ujjnyomatadatokat részletekre vagy mintákra, azaz az ujjnyomatképből kivont jellemzők egy részhalmazára korlátozzák.

Végezetül, figyelembe véve a fent említett javaslat széles körét és lehetséges hatásait, az európai adatvédelmi biztos javasolja a 14 éves korhatár megállapítását a gyermekek javaslat szerinti ujjnyomatgyűjtése tekintetében, az egyéb uniós jogszabályokkal összhangban.

Kelt Brüsszelben, 2018. augusztus 10-én.

Giovanni BUTTARELLI
európai adatvédelmi biztos